

eP Coses de la vida GRAN BARCELONA

Iniciativa solidària de la UPC

Arquitectes de BCN rehabiliten el Raval amb alta tecnologia

L'entitat Oasi Urbà aplica simulacions i sensors a pisos degradats del barri

L'objectiu és identificar intervencions assequibles contra la pobresa energètica

MICHELE CATANZARO
BARCELONA

A la Mari Carmen, parada de 54 anys i llogatera del barri barceloní del Raval, el seu pis li dona molts disgustos. Li falta el plat de dutxa i la seva mare octogenària s'ha de rentar a casa d'una familiar. Les finestres bombades per la humitat no tanquen i quan plou es passa el dia amb el pal de fregar. És un lloguer de renda antiga. Fa dècades que el propietari es desentén del manteniment.

No obstant, a la Mari Carmen no li va semblar gens frívol que un alumne d'enginyeria de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) la visités l'any passat per estudiar la seva vivenda. Pretenia recrear-la al

seu ordinador, generant una imatge futurista atapeïda de línies de colors. «Són gent coherent, que posa fil a l'agulla, molt seriosa. Hi ha gent a qui li interessa de veritat el Raval», comenta Mari Carmen, en referència a l'entitat que li va enviar l'estudiant.

L'organització en qüestió és Oasi Urbà, una associació d'arquitectes que fa dos anys que treballa al Raval, finançant-se amb donacions, subvencions i premis. L'any passat, va establir una aliança amb el Centre de Diagnòstic Industrial i Fluidodinàmica (CDIF) i la Càtedra de Sostenibilitat en Edificacions de la UPC.

L'objectiu és aplicar els sensors i els programes de simulació informàtica més avançats a

les vivendes més degradades del Raval. Això permet identificar les intervencions més ràpides, econòmiques i eficaces, que millorin de forma immediata la qualitat de vida dels veïns.

SOLUCIONS D'EMERGÈNCIA // Fins ara, Oasi Urbà perseguia aquest objectiu utilitzant el sentit comú arquitectònic. Per exemple, l'any passat va ajudar una família de sis persones que viu en un pis de 20 metres quadrats ofegat per la humitat. «La solució és que canviïn de pis, però almenys vam tancar les humitats de forma temporal amb un envà de fusta, cotó i argila», relata Victoria Tous, directora tècnica de l'organització.

A partir d'ara, Oasi Urbà pretén «comprovar i optimitzar al

Un dels pisos del Raval replicats en un ordinador.

EL REPTA DE L'EMERGÈNCIA HABITACIONAL

No es negocia amb la misèria

Els arquitectes aposten per la innovació però marquen línies vermelles a l'hora de crear vivenda social

NATÀLIA FARRÉ
BARCELONA

Si hi ha un col·lectiu que sàpiga de vivendes, aquest és el d'arquitectes. Així que la seva especialitat és preguntar al gremi que els uneix, que no és cap altre que el COAC (Col·legi d'Arquitectes de Catalunya), sobre on són les línies vermelles a l'hora de solucionar, o com a mínim suavitzar, l'emergència habitacional que viu Barcelona. La resposta és clara i la seva degana, Assumpció Puig, no ho dubta: «No es pot fer negoci amb la misèria». Peraquesta professional, els pisos rusc són això, són «tornar a l'infrahabitatge però amb negoci pel mig, cosa que encara fa més mal».

Això no significa que els arquitectes estiguin en contra dels canvis, al contrari: «**No estem en contra de cap forma innovadora, però, sí, d'aquelles fórmules que no permeten desenvolupar una vida amb normalitat**». La normalitat no és cap altra que entendre el concepte bàsic de vivenda com «**un lloc on poder desenvolupar un projecte de vida**», i un espai que no ha «**d'averkonyir**». I entendre, també, que la vivenda és un dret: «**No ens agrada que hagi passat a ser una mercaderia important a nivell d'inversió**».

Per la degana, «**hi hauria d'haver ajuts públics perquè la gent pugui viure amb dignitat**». Manté, a més, que «**des de l'Adminis-**

El COAC afirma que la «vivenda és un dret» que no ha d'«averkonyir» a qui l'ocupa

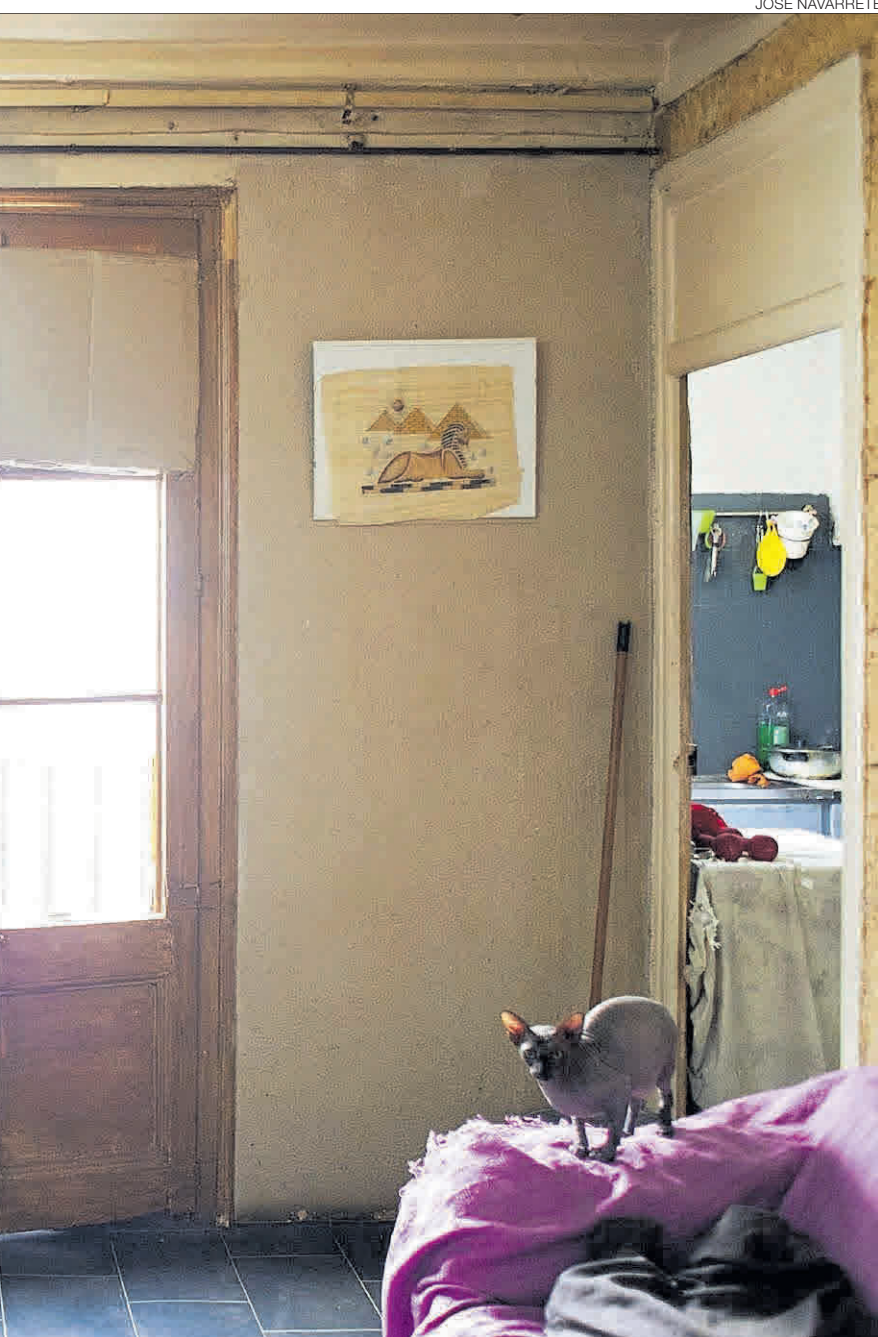
Pel col·lectiu, els pisos rusc no són acceptables i els contenidors no són la millor solució

tració s'hauria d'apostar realment per la vivenda social i per la seva permanència». Un exemple que no afavoreix el tema és la caducitat dels pisos aixecats de forma pública fa anys: «**Està caducant la qualificació de vivenda social de moltes vivendes construïdes durant el franquisme i s'estan posant en el mercat lliure. Estem perdent**».

L'actitud del col·legi amb els pisos contenidor, l'última aposta de l'ajuntament per alleugerir l'emergència habitacional, es mou entre el sí i el no. La disjuntiva està relacionada amb el temps i el preu. «**Era una prova per construir ràpid i amb estalvi de costos. El gener del 2018, van dir que en un any construiri-**

Assumpció Puig, degana del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya.

JOSÉ NAVARRETE

màxim els resultats, per mitjà del mètode científic», explica Tous. Aquesta idea va sorgir d'una trobada casual amb Alfredo Guardo Zabaleta, del CDIF.

Guardo es dedica a analitzar la ventilació i la calor de grans edificis de vidre, naus industrials i turbines eòliques. Fa un parell d'anys, una estudiant va cridar la seva atenció sobre Oasi Urbà. Després de reunir-se amb Tous, Guardo es va abocar al projecte. «Em donarà molta feina i pocs recursos, però actuem sobre la ciutat: és part de la missió de la universitat –afirma l'investigador–. D'altra banda, molt poques vegades et deixen monitorar un edifici sencer. Això ens aportarà coneixement i en publicarem els resultats», afegeix.

«**BESSÓ VIRTUAL**» // De moment, la col·laboració s'ha concretat en el treball de final de grau de Gerard Muñoz, l'estudiant que va visitar la Mari Carmen. Ell va crear un «bessó virtual» del pis del Raval. Aquesta rèplica simulada a l'ordinador reproduceix els fluxos de calor i aire del pis. És a dir, aborda els ingredients de la pobresa energètica: mala ventilació i mal aïllament.

«Al tenir un bessó virtual es poden provar diverses actuacions en això a cost zero, en lloc de provar-les al pis real i veure si funcionen o no», explica Guardo. Són intervencions com obrir una finestra, col·locar un extractor, posar aïlla-

ment o canviar la fusteria.

Ara, un alumne de Guardo agafarà el relleu a Muñoz i començarà a provar aquestes actuacions en la rèplica virtual. Una altra alumna col·locarà sensors al pis de la Mari Carmen, de cara a les actuacions reals.

Per adquirir els sensors, Guardo ha aconseguit un petit finançament del Centre de Cooperació per al Desenvolupament de la UPC. Aquest servei de la universitat es dedica tradicionalment a finançar projectes en països en desenvolupament, però fa un parell d'anys que recolza també iniciatives locals.

El que Oasi Urbà farà ja és

La mala ventilació i el mal aïllament són dos dels problemes que el projecte ajuda a aturar

instal·lar-li a la Mari Carmen el plat de dutxa. De cara al 2020, planeja intervencions més avançades. Successivament, Guardo i Tous preveuen desplaçar la seva maquinària en altres pisos de l'edifici i més enllà. «La idea és fer un catàleg d'actuacions avaluades científicament perquè qualsevol entitat i administració pugui mirar-lo i dir: si el teu pis té aquests problemes, et convenen aquestes actuacions», conclou Guardo. ≡

<<<

ACCIDENT

Un nen de 5 anys mor atropellat per una moto al Poblenou

EL PERIÓDICO
BARCELONA

Un nen de 5 anys va morir ahir a Barcelona després de ser atropellat per una motocicleta. El menor va rebre l'impacte del vehicle aproximadament a la una del migdia a la cruïlla del carrer de Provençals amb la de Ramon Turró, al barri de Diagonal Mar i el Front Marítim del Poblenou.

Encara amb vida, el nen, que era alumne d'una escola la zona, va ser traslladat pel Sistema d'Emergències Mèdiques (SEM) a un centre hospitalari, on va morir poc després. El conductor de la motocicleta, de 24 anys, va donar negatiu en tot, segons fonts de la Guàrdia Urbana. Es desconeixen les causes de l'atropellament. La Unitat d'Investigació i Prevenció de l'Accidentalitat de la Guàrdia Urbana investiga l'accident.

El lloc del sinistre està molt a prop de l'Escola Grèvol, un centre educatiu d'infantil, primària i ESO. Es tracta d'un punt del districte amb molta presència de menors i famílies en algunes ho-

El sinistre va tenir lloc en una zona freqüentada per escolars

res punta, com el migdia, amb la sortida de molts escolars. Amb tot, aquest encreuament no figura en la llista de «zones de risc» (punts que acumulen 10 o més accidents amb víctimes) creada per la Guàrdia Urbana per estudiar la «coincidència dels accidents» i analitzar-ne d'aquesta manera les causes.

15 MORTS EN 10 MESOS // Segons recorda un comunicat de l'Ajuntament de Barcelona, amb el nen mort ahir ja són 15 les víctimes mortals que hi ha hagut a Barcelona durant el 2019 a causa d'accidents de trànsit. El consistori va aprofitar el comunicat d'ahir per recordar que «els vianants són un dels col·lectius més vulnerables en el marc de la seguretat viària» i va demanar «màxima precaució a la conducció». Les altres 14 víctimes van ser vuit motoristes, cinc vianants, un conductor de cotxe i un ciclista (repartidor de Glovo). ≡

ACN

en 92 vivendes per a 250 famílies; som a l'octubre del 2019 i estan acabant les 12 primeres, un nombre no rendible per a aquest tipus de construcció.

Puig recorda, a més, que el solar del Raval on s'han instal·lat els contenidors és «**sòl municipal per a vivenda social**», i puntualitza que el que s'ha afirmat s'ha dit «**sense tenir res en contra dels contenidors**» que reconeix «**estan ben acabats**». També apunta que a Europa i al Canadà el sistema s'ha utilitzat molt però «**construint en grans quantitats i per a un públic jove i estudiant**».

Flexibilitat

Des del col·legi no tenen una vareta màgica per solucionar el problema, però sí algunes idees que estan treballant amb el consistori, com ara la recuperació de locals d'eixos poc comercials. «**Aquestes plantes baixes podrien convertir-se fàcilment en vivenda per a gent amb problemes**

d'accessibilitat». També s'està investigant en la prefabricació per «**poder fer reconversions ràpides**». Una altra possibilitat per estudiar és com reconvertir les grans vivendes de l'Eixample pensades per a un mode de vida ja obsolet. «**Les famílies estan canviant i la manera de viure també. Necessitem cada vegada més dissenyar les vivendes de manera flexible**».

Sobre el tema hi ha més on explorar, segons el parer de Puig, com «**el coliving o les cooperatives**». El primer, un concepte treballat en ciutats europees que no és cap altra cosa que un pis amb serveis comunitaris pensat per a residències temporals. El segon, una propietat compartida també amb serveis comuns, és una pràctica que en els 70 va tenir una certa prèdica a Espanya. En qualsevol cas, des del col·legi ho tenen clar: «**L'Administració té un repte, el repte de l'emergència habitacional al qual s'ha de donar una solució**». ≡